Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч.45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 8, 1985 No. 45. VOL. XCII

Появилася книга про релігію і націоналізм в комуністичних країнах

Диргем, П. Кар. — Видавництво Дюк університету випустило книгу п.з. „Релігія і націоналізм в совєтській та східньоевропейській політиці".

Редактором цієї 280-сторінкової книги є проф. Педро Рамет з Вашінгтонського університету. Книга є продуктом конференції, що відбулася в Каліфорнійському університеті в Лос Анджелесі восени 1982 року. Книга має 13 статтей та охоплює явище пов'язання релігії і національности в таких країнах, як Україна, Литва, Латвія, Мадярщина, Румунія, Болгарія, як також статті про мусулманство в Середній Азії та на Балканах. Один розділ присвячено неославофільству в Російській Православній Церкві. Є також дві загальні компаративні статті.

Статтю про національність і релігію в Україні написав професор університету Лойола в Чикаго, Василь Маркусь. Ця стаття на 22 стор. друку має такі підрозділи: сьогоднішній стан релігії в Україні, релігійні об'єднання з упривілейованим становищем, толеровані релігійні групи, сильно обмежені релігії, заборонені релігії, українські історичні Церкви, Греко-Католицька Церква і УАПЦ, совєтська реакція, ставлення дисидентів, підсумки.

На тлі багатого фактичного матеріялу із життя різних релігійних об'єднань та національностей чи країн цікаво бачити на порівняльній основі українську ситуацію. Розвиток в окремих релігійних об'єднаннях в Україні та совєтську політику супроти них доведено до сучасного стану.

НЮЙОРКСЬКА ҐАЗЕТА ПИШЕ ПРО АҐЕНТА КҐБ В ОН

Ню Йорк. — У понеділок, 4-го березня, в газеті „Ню Йорк Пост" була надрукована стаття про агента КҐБ Віктора Андреєва, який офіціяльно займає посаду асистента заступника генерального секретаря Об'єднаних Націй. Насправді цей синьоокий бльондин, який говорить чудовою англійською мовою, є агентом КҐБ досить високої ранґи. Працівники американської контррозвідки не можуть заарештувати його, бо В. Андреєв не займається відкрито своїми шпигунськими справами.

Прибувши в липні минулого року до Ню Йорку, Андреєв зайнявся виданням спеціяльного бюлетеня „Політична інформація і новини" (ПІН), який регулярно розповсюджується серед дипломатів, акредитованих при ОН.

На перший погляд здавалося б, що в цьому нема нічого злого. Бюлетень виходить на протязі двох років і до минулого липня не викликав ні в кого будьяких заперечень. Але як тільки бюлетень попав до рук Андреєва, все змінилося. ПІН перетворився в орган відділу пропаганди КҐБ, що видається в Ню Йорку за гроші американських платників податків.

Андреєв почав діяти настільки нахабно, що багато дипломатів західніх країн перестали читати бюлетень, де замість об'єктивної інформації про події в світі регулярно друкуються матеріяли, що перекручують і осуджують політику ЗСА та їх союзників і вихваляють СССР та його сателітів. Справа дійшла до того, що президент ЗСА Роналд Реґен післав генеральному секретареві ОН Перезові де Куеярові скаргу. Президент просив, щоб керівництво ПІН, яке займає відкрито антиамериканське становище, було замінено.

Та совєтські представники і їх численні друзі займають нині в Об'єднаних Націях настільки міцні позиції, що навіть генеральний секретар ОН не в силі переломити їх опір. І аґент КҐБ Андреєв далі продовжує свою роботу.

Віцепрезидент Дж. Буш відвідує Африку

Кассаля, Судан. — Віцепрезидент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш, поїхав на прохання і за порадою президента Роналда Реґена, до Африки. У пляні його поїздки є відвідини таборів втікачів в Судані, а також можливо в інших країнах. У своєму виступі на летовищі в Кассаля і пізніше під час зустрічі із суданськими речниками Буш критикував Етіопію за політичні маніпуляції і зумисне покарання тих провінцій країни, у яких діють антикомуністичні повстанські відділи.

Досі з Етіопії втекло до Судану з політичних й економічних причин біля 600,000 осіб. В загальому Судан прийняв і примістив у себе у спеціяльно зладжених таборах (деякі табори під шатрами), понад один мільйон втікачів. Ними, очевидно, займаються не тільки суданські власті, але також міжнародні організації і Червоний Хрест. ЗСА досі уділили допомоги для цих втікачів в сумі 45 мільйонів долярів, крім допомоги, яку пересилають різними шляхами американські численні організації, школи, Церкви чи навіть приватні особи.

Втікачі з етіопських провінцій Еритрея і Тіґре поскаржились листовно перед віцепрезидентом Дж. Бушом, що центральний уряд Етіопії зумисно здержує доставу харчів до їхніх провінцій, щоб таким чином, використовуючи голод як зброю, розправитись з опозицією до комуністичної системи, що її тамошні лідери запровадили, взоруючись на системі Совєтського Союзу й інших так званих „соціялістичних країнах".

Адміністрація президента Р. Реґена вже раніше займала становище до цієї справи і категорично вимагала від Етіопії знесення заборони достави харчів до згаданих двох провінцій. Дж. Буш тепер тільки повторив це становище, наголосивши справу зполітизовання страшної голодової трагедії, яку теперішні керівники Етіопії використовують для своїх цілей.

Після розмови Буша з суданським президентом Яфаром Нумейрі, він виступив на пресовій конференції і докладно з'ясував представникам засобів масової інформації становище ЗСА до справи голоду в Африці, кажучи, що Америка все готова подати братню допомогу тим, які цю допомогу конечно потребують, але Вашінгтон ніколи не погодиться, щоб цю допомогу уряди використовували для посилення озброєнь чи політичних порахунків зі своїми противниками.

У літаку С-141, у якому летів до Судану віцепрезидент Буш, привезено також 30 тонн харчів і медикаментів для потребуючих втікачів. В товаристві своєї дружини і віцепрезидента Судану Буш відвідав кілька таборів втікачів, а також табір втікачів з Еритреї у прикордонній полосі між Суданом і Етіопією. Під час цієї подорожі Буш довідався від американських лікарів і медичного персоналу, що смертність у таборах починає спадати. Раніше кожного дня вмирало від виснаження і хворіб, пов'язаних з голодом, приблизно 112 осіб, а тепер це число впало до 46 осіб.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЗАКЛИКАЄ ДЕМОКРАТИЧНІ КРАЇНИ ДО ЄДНОСТИ

Вашінгтон. — Прем'єр-міністер італійського уряду Беніто Краксі, який разом з міністром закордонних справ Італії Джуліо Андреотті перебуває тут з офіційною візитою заявив в середу, 6-го березня ц.р., на спільній сесії Конгресу ЗСА, що тільки спільними зусиллями в тісному об'єднанні демократичні країни світу можуть добитися успіхів і відхилити загрозу льокальних війн в Центральній Америці, Південній Азії на Далекому і Близькому Сході та в інших частинах світу.

Б. Краксі своїм виступом в Конгресі заскочив багатьох політичних аналітиків, які чомусь сподівалися, що він, після розмови з міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком два тижні тому, поїде до Вашінґтону переконувати президента Роналда Реґена і членів його кабінету про потребу зупинення дослідів над космічною зброєю, яка, на думку А. Ґромика й інших совєтських лідерів, стоятиме на перешкоді в переговорах між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом про справи зменшення арсеналів нуклеарної стратегічної зброї. Переговори, як відомо, розпічнуться вже в наступному тижні, 12-го березня в Женеві, Швайцарія.

Говорячи по-італійськи, тоді коли американські законодавці слідкували за англійським текстом, Б. Краксі, який був першим італійським прем'єром, що виступав на цьому високому форумі, повністю підтримав стратегічну оборонну ініціятиву Президента ЗСА і закликав усі демократичні країни, тих, що належать до політичних бльоків і тих, що стоять збоку і вважають себе невтральними, спільно працювати для світового миру і відвернення загрози війни та прихованих тенденцій багатьох тоталітарних держав, які мають свої цілі щодо вільного світу. Власне від цих прихованих цілей походять, на думку Краксі, усі лиха в Латинській Америці, на Близькому Сході, а також в Південній Азії, де ще сьогодні ведеться відкрита війна і окупація деяких країн військами тоталітарних держав.

Краксі не згадував по імені жадних тоталітарних держав, але кожному було ясно про що він говорить і кого має на увазі. Раніше прем'єр Краксі, виступаючи в Крайовому пресовому клюбі, наталврував окупацію Афганістану і Камбоджі військами СССР і комуністичного В'єтнаму і неґативно висловився про правий режим в Чіле, який, на його думку, не виправдав сподівань деяких західніх держав і не дозволив на привернення демократичної системи в тій країні.

Американські законодавці, члени кабінету президента Р. Реґена, дипломатичного корпусу і запрошені гості, часто переривали промову Б. Краксі оплесками. Він не поминув мовчанкою також проблем на Близькому Сході кажучи, що він хотів би бачити повне замирення в цьому районі світу і підписання мирового договору арабських країн з Ізраїлем, як також розв'язку палестинського питання. Побіч Західньої Німеччини Італія вважається дуже близьким альянтом ЗСА.

Нюджерзька Округа СУА відзначуватиме своє 25-річчя

Ірвінгтон, Н. Дж. — Окружна Управа Союзу Українок Америки в Ню Джерзі влаштовує тут у неділю, 17-го березня ц.р., в годині 1:30 по полудні, у залі Українського Народного Дому, при 140 Проспект авеню з нагоди свого 25-ліття ювілейний полуденок. Округу Ню Джерзі СУА очолює Ірина Чайківська, голова 70-го Відділу СУА; головою Ювілейного комітету є Ольга Тритяк.

В офіційній частині програми цього ювілейного полуденку виступить Олена Бобиляк, голова 70-го Відділу СУА, доповідаючи на тему: „Історія Округи СУА". Про „Вклад СУА в громадське життя" скаже проф. Іван Головінський. Відбудеться теж святочне привітання голів Округи і голів відділів.

У мистецькій частині програми у фортепіяновому дуеті виступлять Роман Шевчук і проф. Таїса Богданська, на гарфі гратиме Дарія Полянська, теж низку пісень виконає співочий ансамбль „Промінь" під орудою Богданни Волянської.

Творчим додатком до цього святкування буде 12-сторінкова книжечка з перекроєм огляду діяльности Нюджерзької Округи.

Вступ на полуденок — 20 долярів від особи. За інформаціями можна звертатися телефонічно ввечорі до Божени Полянської на число: (201) 762-8576, як теж до Ольги Тритяк, теж увечері, на число телефону: (201) 351-5741.

Влаштовують виставку мистців Кричевських

Парма, Огайо. (Д.Г.). — „Родина мистців Кричевських" — це тема програми, яка відбудеться тут в неділю, 17-го березня ц.р., в год. 4-ій по полудні, в домівці СУА, Астродом парафії св. Йосафата.

Влаштовуючи таку імпрезу, Окружна Управа Відділів СУА в Огайо бажає вшанувати цю визначну українську родину, яка через кілька поколінь дала небувалий багатий та всесторонній вклад в українську культуру та залишила по нинішні часи тривалий вплив.

В програмі: доповідь, багато ілюстровану діяпозитивами, виголосить Неоніля Винярська, культурно-освітня референтка Окружної Управи, вистака картин Кричевських з приватних колекцій Клівленду-Парми доповнить доповідь. Рівнож будуть виставлені монографії та публікації, в яких аналізується мистецька і культурна творчість Кричевських.

В місті Омага вшанують пароха

Омага, Неб. — Парохія Успенія Пречистої Діви Марії в Омага, Неб., за ініціятивою Парохіяльного комітету при співпраці братства, сестрицтва і молоді, влаштовує святочне відзначення свого пароха о. Івана Кротця з нагоди його 15-ліття єрейських свячень та уродин, що припадають в місяці березні.

В неділю, 17-го березня ц.р., буде відслужена благодарна Свята Літургія з участю кількох священиків, а відтак о 1-ій год. по полудні полуденок у ресторані Маркіс. Квитки на полуденок слід замовляти у членів комітету після Богослужень.

Комітет рівнож запрошує членів світських організацій і товариств та усіх парохіян міст Омага, Лінкольн і Ст. Джозеф, Міссурі, до участи, щоб висловити вдячність відданому душпастиреві.

В Чикаґо відновлено діяльність відділу Патріярхального Товариства

Чикаґо (Н.Н.). — Останні події в Українській Католицькій Церкві заворушили мирянські кола, зокрема в патріярхальному русі. Різні обставини диктують пожвавлене зацікавлення і журбу за духову і матеріяльну спадщину Патріярха Йосифа. В цьому місті були різні установи і об'єднання, що займалися підтримкою патріярхальної ідеї та ініціятиви покійного Патріярха Йосифа, між ними також відділ Українського Патріярхального Товариства в Америці.

У зв'язку з тим, що за останні роки багато з тих починів й акцій вели та підтримували парафії чи прицерковні організації, в тому також у співпраці з місцевим Владикою Іннокентієм Лотоцьким, ЧСВВ, чи ще й покійним Владикою Ярославом Ґабром, сам відділ мало активізувався, а виконував хіба поточні завдання супроти журналу „Патріярхат". Однак останні події в УКЦеркві насторожили мирян і спонукали їх знову зактивізуватися. Ініціятивна група в порозумінні з колишнім головою відділу інж. А. Гарасовським рішила відновити місцеве патріярхальне товариство та поширити його на інші парафії, крім членів собору свв. Володимира і Ольги.

В суботу, 2-го березня відбулися Збори мирян, в тому й колишніх членів Патріярхального Товариства. Зборами проводив д-р Р. Кобилецький, а інформативну доповідь про сучасний стан в нашій Церкві та дальші завдання патріярхального руху виголосив д-р В. Маркусь. Після представлення проблематики і короткої дискусії усі присутні вирішили відновити відділ на базі статуту центрального товариства. Отець митрат М. Бутринський, що був промотором відновлення товариства та вів розмови з різними прихильниками патріярхальної ідеї в різних парафіях Чикаго, запропонував склад Управи, Контрольної комісії та Ради Мирян відділу. До керівних органів запропоновано осіб з катедральної парафії св. Отця Миколая, собору св. Володимира і Ольги та з церкви св. Йосифа на північі міста.

У висліді вибрано Управу

(Закінчення на стор. 4)

ВКІНЦІ ПРИЗНАЮТЬ ПУБЛІЧНО, ЩО УКРАЇНЦІ ДОПОМАГАЛИ ЖИДАМ

Джерзі Сиֹті, Н.Дж. — У виданні „Ню Йорк Таймс" з вівтірка, 5-го березня ц.р., появилася широка стаття на тему альтруїзму людей в часі Другої світової війни, що з розглядом альтруїзму як такого та його причин подає приклади допомоги жидам у Другій світовій війні. Поруч із вперше поданими прикладами німців, включно із старшиною, спеціяльних відділів СС, що врятували тисячі жидівських родин від певної загибелі, є також поіменно подані приклади членів різних народів враз із знімками людей, які врятували поодиноких жидів та переховували їх роками, наражуючи тим своє власне життя. Тут подано також приклад української родини враз із великою знімкою Олени Мельничук та її брата Ореста Загайкевича, які переховали та врятували від смерти жидівську родину Шефлєрів.

Фото Ореста Загайкевича і Олени Мельничук, що його помістила газета „Ню Йорк Таймс" поруч фота родини Шефлєрів з 1947 року.

В статті сказано, що д-р Самуель Олайнер, соціолог із стейтового університету імені Гамбольдта в Каліфорнії, є головою проєкту, в якому розглядають усі випадки допомоги жидам не-жидами в часі Другої світової війни та розшукують таких людей на терені ЗСА, Канади, Европи та Ізраїля. Досі переведено вже інтерв'ю із 140 особами, яких подано як тих, що рятували жидів поодиноких, а то й цілі родини, а такі інтерв'ю плянують перевести з принаймні ще 400 особами. Д-р С. Олайнер стверджує, що його комісія мусить поспішити із своєю працею тому, що більшість із тих „добрих самаританів" вже у похилому віці та скоро повмирають.

Тижневик „Кренфорд Кронікл" у Ню Джерзі де

(Закінчення на стор. 4)

В СВІТІ

В'ЄТНАМСЬКІ ОКУПАЦІЙНІ військові частини у Камбоджі розпочали атаку на останній опірний пункт партизанів Хмер Руж у прикордонній полосі між Камбоджею і Таїляндом. Таїляндський уряд побоюється зудару його прикордонного війська з в'єтнамськими частинами, які, як інформують закордонні кореспонденти, поводяться дуже брутально не тільки проти таїляндських вояків, але також проти цивільного населення і навіть проти втікачів з Камбоджі. Центральний уряд і головне командування Таїлянду наказали перекинути у прикордонну полосу підкріплення і рівночасно повідомили Раду Безпеки Об'єднаних Націй про чергові військові авантюри в'єтнамських комуністів.

КАНАДА МОЖЕ ПІТИ слідами З'єднаних Стейтів Америки і відтягнути своїх представників з ЮНЕСКО, організації ОН для справ освіти, науки і культури, якщо переговори між урядом в Оттаві і генеральним секретарем ОН Гавіє Перезом де Куеяром не увінчаються успіхом. Куеяр поїхав до Оттави в середу, 6-го березня. Поінформовані особи кажуть, що прем'єр-міністер канадського уряду Браєн Малруні є приготований на відтягнення канадського представництва тому, що керівники ЮНЕСКО не тільки що не перевели жадних реформ, пропонованих Канадою й іншими державами, але цілком зігнорували канадські пропозиції. Як відомо, найбільший вплив на цю організацію має Совєтський Союз і його поплентачі.

КОЛИШНІЙ МІНІСТЕР внутрішніх справ Хорватії під час німецької окупації, Андрія Артуковіч, рішенням суду в Лос Анджелесі, Каліф. буде виданий Юґославії. 85-річному Артуковічеві закидають вину чи співвину за смерть тисяч людей в концентраційному таборі в Хорватії. Суддя Волні Бравн призначив 60 днів для того, щоб прокуратура мала змогу переговорити цю справу з юґославським урядом, а потім вирішити, чи можна судити Артуковіча за більшу кількість смертей, в яких його обвинувачено. Покищо його обвинувачено в смерті одної людини, Йеса Віділа, який був в'язнем у хорватському концентраційному таборі.

ПЕКІНСЬКІ ЛІДЕРИ переводять тепер реформу в армії. Неофіційний лідер Китайської Народної Республіки Денґ Шіаопінґ заявив, що принаймні 80,000 китайських старшин будуть змушені піти на емеритуру на протязі кількох наступних років, а на їх місце прийдуть молодші старшини, здібні керувати модерною армією озброєною новою зброєю. Щоб злагіднити цю справу масового звільнення старшин, особливо пенсійного віку, Шіаопінґ обіцяє їм всякі пільги і державні помешкання у місцях їхнього вибору.

ДЕЯКІ ВИСОКІ РЕЧНИКИ Уряду ЗСА знають, що женевські переговори, які мають розпочатися 12-го березня у Швайцарії, будуть неуспішними, але ані Вашінгтон, ані Москва не мають відваги про ці справи голосно говорити. Совєтський Союз вже дав до зрозуміння, що без включення американських дослідів над космічною зброєю і заборони випробувань цієї зброї у програму переговорів, вони не розочинатимуть розмов. З'єднані Стейти Америки, підтримуючи становище свого президента Роналда Реґена, категорично відмовляються від цієї пропозиції Москви, кажучи, що досліди не можна вважати ще зброєю і тому немає про що говорити вже на цих переговорах. Зрештою совєти ще досі нічого не сказали світові про їхні випробування над цією космічною зброєю, яку вони приховали від ока світу.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКА БЮДЖЕТОВА комісія пропонує зменшити видатки на озброєння на 79 більйонів долярів і тим самим зменшити дефіцит бюджету пропонованого президентом Роналдом Реґеном. Це зменшення видатків на озброєння мало б проходити впродовж наступних трьох років. Сподіються, що Уряд спротивиться такій пропозиції сенатської комісії, хоча вона схвалена більшістю 18 голосів проти 4.

ФОНД НАГЛОЇ ДОПОМОГИ і кредитів для фармерів схвалено більшістю голосів в Палаті Репрезентантів, після того, як допомогу фармерам рішили дати тепер також в Сенаті. Сподіються, що Президент поставить вето щодо такої допомоги, яка б мала тепер весною дати фармерам велику позичку на весняні засіви, як теж 100 мільйонів долярів допомоги для рільничих банків.

В МАЯМІ АРЕШТУВАЛИ політичних провідників з маленьких остовів біля Багамських островів за те, що вони плянували вжити ці острови як централю торгівлі наркотиками у ЗСА. Арештовано прем'єр-міністра та його двох помічників.

СУД У КАЛІФОРНІЇ заборонив адвокатам подружжя Огороднікових і Міллера, які стоять перед розправою за шпигунство на користь СССР, давати інтерв'ю пресі. Причиною такого рішення суду було те, що адвокати дали інтерв'ю газеті „Лос Анджелес Таймс", яке появилося останньої неділі, і якими вони стараються збудити симпатію публічної опінії до оскаржених.

ЗБИРАЧІ КЛЕНОВОГО СИРОПУ у Вермонті глибоко стурбовані тим, що кожного року завмирає більше кленових дерев у цій гірській околиці, яка відома із виробу кленового сиропу, що так широко вживається в ЗСА. Причиною завмирання дерев уважають „кислотний доџ" та інше занечищення повітря.

УРЯДОВА КОМІСІЯ для справ науки ствердила, що в останніх двох роках 15 університетів на терені ЗСА використало 100 мільйонів долярів дотацій Уряду не на ці наукові цілі, на які гроші були призначені. Це, на думку комісії, є незвичайно прикрим недотягненням, бо не використовується дотації на наукові досліди, які є конечно потрібні, а на інші менш важливі цілі.

В НЮ ЙОРКУ 16-ЛІТНІЙ учень поранив важко ножем учительку за те, що вона спитала його чому він виходить зі школи перед закінченням лекцій. Учень опісля піддався поліції, яка його арештувала, а учителька знаходиться у лікарні з ранами в грудях, животі і плечах. На запит чому він це зробив, учень відповів, що він „мав поганий день".

УПРАВА МІСТА Ню Йорк почала проголошувати листу найбільш небезпечних злочинців, яких пошукує поліція. Перша листа 10-ох злочинців була проголошена у вівторок, 5-го березня ц.р., і знімки їх враз з описами розвішені по цілому місті. В наступних тижнях будуть подані до публічного відома інші такі листи. Заряд міста стверджує, що поліція не може без допомоги громадян віднайти тих злочинців, і тому тепер береться на такий спосіб.

У ВІВТОРОК, 5-ГО БЕРЕЗНЯ ц.р., 100-жидівських рабинів були арештовані біля совєтської місії в Ню Йорку за протести і „невідповідну поведінку". Усіх їх після арештування звільнено. Рабини протестували проти совєтської політики у відношенні до жидів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

УНСоюз — голодуючим в Етіопії

До довжелезного списка пожертв, субвенцій і дотацій, не враховуючи тут членських дивіденд, долучилася ще одна позиція: дар Українського Народного Союзу у висоті 5,000 долярів для голодуючих в далекій країні Етіопії. Символічне значення цього нового харитативного акту УНСоюзу багато перевищує саму названу суму. Передача головним предсідником УНСоюзу чека на 5,000 долярів керівникам повітового Комітету в рамках загальноамериканської допомогової акції Етіопії — це ще один доказ, що Український Народний Союз, залишаючись найважливішою і найавторитетнішою установою українців в Америці і будучи водночас якнайбільш льояльною супроти обов'язуючих в Америці законів, насправді давно вже переступив границі українського ґетто і цікавиться всіма подіями у широкому світі та, по змозі своїх сил і обставин, старається бути конструктивним чинником скрізь, де тільки можна. Це стосується в найпершу чергу впливів своїми особистими зв'язками, своїми пресовими органами і книжковими виданнями на таку закордонну політику американського Уряду, яка збігалась би з інтересами України і українців.

Етіопія — африканська країна величиною кругло 470,000 квадратових миль з населенням коло 32 мільйони душ, відома колись під назвою Абісинії, впала була за володіння в Італії фашистського диктатора Беніта Муссоліні жертвою італійської інвазії, яка проте була тільки кривавим епізодом. Абісинський монарх Гайле Селассі вернувся на престіл, але втратив його у 1974 році в наслідок повстання, що його грішми, інтриґами і зброєю підтримував Совєтський Союз. Тепер інший тамошній режим насправді комуністичний, опертий головно на 20,000 важко озброєних кубинських „дорадниках", які становлять стрижень тамошньої державної армії. Комуністичні правителі у кожній країні є специялістами у руйнуванні економіки. Панівна комуністична кліка використовує теж не тільки психіятрію, але й економіку, як засіб ламання всякого внутрішнього спротиву — так було в 30-тих роках в Україні, таку методу застосував комуністичний режим Ярузельського в Польщі, повівши у боротьбі проти робітничого руху „Солідарність" багату на харчі Польщу над берег голодової катастрофи із щораз підвищуванням цін на харчі. Те саме проявилося в Етіопії. Сьогодні фахівці у всьому широкому світі свідомі, що не так кількалітня посуха, як препогана і подекуди свідомо злобна, злочинна господарка комуністичної влади в Етіопії довели ту країну осінню в минулому році до голодової катастрофи, яка триває вже місяці і якій не видно кінця.

Коли французький прем'єр Еріо й деякі закордонні журналісти „не бачили" в роках 1932/33 голоду при повній байдужності зовнішнього світу, то голод в Етіопії знайшов голосний відгук у міжнародному світі. Прийшли не тільки заяви співчуття, але й почалася допомогова організація. У Бостоні на сході Америки і в Сан Франсіско на західньому кінці цієї країни створилися американські центри допомоги. До головної квартири в Бостоні, за авторитетним ствердженням журналу „Тайм" з грудня минулого року, щоденно напливало по кругло мільйонові долярів пожертв. Каліфорнійський центр зібрав два і півмільйона долярів за шість тижнів, а один жертводавець прислав чек на 250,000 долярів. Канада жертвувала до кінця минулого року кругло 6 мільйонів долярів. Европейська Економічна Спільнота вислала до Етіопії тільки в одному місяці 55,000 метричних тонн зерна.
На протязі одного тижня вислано до Етіопії загалом 80,000 метричних тонн зерна. Створено в Етіопії десятки таборів, куди сунули маси голодуючих, і там вони отримували прибіжище і харч. Але так, як в Україні, і тут, в Етіопії, тисячі гинули з виснаження голодом, не маючи сили дібратися до таборів для голодуючих. Катастрофи голоду в Етіопії не можна було ліквідувати всією тією міжнародною акцією з двох головних причин: 1) далека віддаль від Америки й Европи, відкіля йшла допомога, 2) байдужнє а то й вороже становище комуністичного уряду, який не давав достатніх засобів комунікації і транспорту та намагався, всупереч становищу Міжнародного Червоного Хреста, перебирати під свою монопольну контролю всі достави з закордону, замість скеровувати їх безпосередньо для потребуючих допомоги.

Тому д-р Іван Флис правильно вказав на згаданій церемонії передачі чека від УНСоюзу на схожість голодової облоги в Етіопії з такою ж катастрофою голоду в Україні. Коли навіть чек від УНСоюзу має більше символічне, як реальне значення, то все ж УНСоюз доказав знову, що він не знає кордонів ані рас, коли йдеться про активну участь у міжнародній харитативній акції.

Омелян Пріцак

ЧОМУ КОРПУС ДОСЕКУЛЯРНОЇ ТВОРЧОСТИ?

II

На чому базується сила жидів? На довгім досвіді поколінь (звичайно береться 25 років на одне покоління). Жиди не тільки були першими, що зібрали свою традицію і записали її, вони знайшли спосіб, як той свій досвід зробити вічно-живим цікавим для майбутніх поколінь. Єгиптяни також залишили деякі записи про дії своїх королів - фараонів, навіть від давнішого як жиди часу. Але, вони не змогли знайти основної цілі у їх бутті, зробити підсумки і зобов'язати майбутні покоління перейняти спадщину. Тому вони вимерли. А жиди не тільки залишилися живими — вони свою історію зробили святою і весь пізніший культурний світ — не маючи відомостей про свій початок, перейняв жидівську традицію як свою.

Жиди відкрили, що найцінніше в житті народу — це збагачувати себе досвідом минулих поколінь. Вони не тільки зберегли свою найдавнішу історію (ми називаємо її Старим Завітом), але не переставали ніколи свій корпус, цебто зібрання творів, доповняти: талмуди, „респонза" цебто рішення визначних рабінів, твори з релігійного права (халаха) і т. д.

Вони, твори, постійно переписувалися, а опісля після винаходу друку — друкувалися і друкуються. Кожна жидівська громада дбає про те, щоб принаймні одна людина все своє життя і всі сили віддала для студіювання жидівської творчости. Громада творить такій людині відповідні умовини життя — щоб вона не мала жадних матеріяльних чи щоденних турбот.

Людям, як українцям, що не мають зрозуміння для того що найважливішим є не практична, стосована наука, а власне теоретична наука, є незрозумілим, чому стільки жидівських великих умів ціле своє життя додають свої коментарі (пояснення) до вже існуючих сотень коментарів на основні твори жидівської думки. Тому тяжко нам збагнути, що саме в тій інтелектуальній праці, а не у всесвітній конспірації, криється тайна успіху жидів у всіх ділянках життя.

Також росіяни, з яких уже наші предки висміювалися, що вони буквоїди, кожну свою дію чи то дипломатичну, чи господарську, чи релігійну вже від XVI століття точно нотували, зберігали, а опісля усе що їм здавалося непотрібним засекречувати — публікували і передруковували.

Тільки ми не мали ніякого відношення до творчої наснаги наших попередніх поколінь. Твори наших мислителів, теологів, вчених, письменників — які усі культурні народи уважали б цінними перлинами, хоронили б їх, перевидавали б у кожному поколінню — залишилися забутими, а часто затрачувалися через неувагу. Ще в половині минулого століття російський історик Михаїл Погодін находив у галицьких попівствах на стрихах такі безцінні пам'ятки і вивозив їх до Москви, бо власники не знали, що посідали.

Чи це не стид, що медичні та філософські твори Юрія Дрогобича (помер у 1494 р.), доктора медицини і ректора Больонського університету (Італія) ніколи не були зібрані і видані? Хто з українських теперішніх істориків знайомий з творами Захарії Копистенського родом з Перемишля, пізніше архимандрита Київської Печерської Лаври (помер 1627 р.). А він був той, хто відкрив своїм сучасникам затрачену історичну пам'ять у своїй „хроніці" та знаменитим полемічним твором в обороні православія „Палінодії".

У 1672 році ігумен Свято-Михайлівського Золотоверхого манастиря в Києві Федосій Софронович написав свою „Кройнику", в якій центральною темою є соборність усіх русько-українських земель. Оцей преважливий твір залишився невідомим творцям акту 22-го січня 1919 року, бо він заховався не в Україні, а в університетській бібліотеці шведського міста Упсалі.

Не маючи пошани до творчости своїх предків, ми діяли як недорослі діти, або ще гірше, як безбатченки. Усе захоплювалися чужими модами.

На початку XIX століття ми захопилися романтизмом, що усе гідне уваги зв'язував тільки з народною творчістю. Ми — як діти — перейняли це буквально, відкинули досі вживану літературну мову і почали писати мовою селян. В такий спосіб ми втратили зв'язок з творчістю попередніх поколінь. Росіяни були в подібній ситуації — але вони свою літературну мову тільки зреформували, додавши елементи народні, але заховали основний складовий елемент „вищий стиль," давну літературну мову (славна теорія трьох стилів російського вченого XVIII ст. Михайла Ломоносова). Тому нова російська літературна мова, що зв'язала себе нерозривно з писаною мовою княжих і московських епох більше подібна староруської/староукраїнської як наша; тому вона здобула загальний престиж і стала атрактивною навіть для не-росіян. Зате нова українська мова, яка почалася із жартівливої перерібки на народну мову Верґілієвої Енеїди, свідомо обірвала свій зв'язок із мовою і творчістю попередніх століть і протягом уже майже двох століть не може здобути собі авторитету і навіть велика частина українців (навіть у сьогочасній Галичині) воліє, щоб їхні діти вживали престижевої російської мови.

Романтизм, що як сказано, у нашім виданні приніс розрив з елітою попередньої епохи, не залишив нам і нашого історичного імени, „Русь" або „Малоросія" (гетьман Мазепа називав свій нарід „малоросійським"; на ганьбу нам ця історична назва стала тепер погірдливим терміном), назви старих держав і народів, відомих у вченому світі — замінено новою географічною назвою Україна. Михайло Грушевський пробував рятувати ситуацію і вживав двочленної назви „Україна-Русь" — але така назва не прийнялася. Із історичного народу ми стали у XIX сторіччі із власного рішення — безбатченками, Іванами без роду і плоду.

При кінці минулого століття і на початку нашого

(Закінчення на стор. 4)

ЧИСТОТА МИСТЕЦТВА

Володимир Шиприкевич

Дмитро Яворницький

(1855 -1940)

III.

Катеринославський музей мав бути не тільки археологічним, але і крайознавчим, тож Яворницький пильно збирає усе, що відноситься до історії, побуту та життя краю і його природи. Археологічні збірки відносилися до часів скитів, сарматів, половців та слов'янських поселенців. Музей збагачується також історичними та етнографічними колекціями. Катеринославська губернія обіймала землі давньої Запорізької Січі та її вольностей, тож найбільше об'єктів було пов'язано з козацьким життям й побутом — особливим замилуванням директора музею.

Зібрані були: цінні мальовила, портрети історичних постатей, особливо козацької старини, рукописи, стародруки, колекції монет польських, турецьких та інших, запорізької зброї — гармати, рушниці, пістолі, самопали, шаблі, запорізький одяг, етнографічні матеріяли та предмети побуту, люльки і т.п.; багато за власні кошти Яворницького, який не міг випустити з рук відкриту десь пам'ятку старовини.

Знаючи, що церкви є природним схоронищем старовини, Яворницький, як директор музею, звертається до Святішого Синоду з проханням дозволити переглянути церкви Катеринославської епархії та забрати з них до музею старі не вживані книги, образи та предмети культу не в ужитку, які репрезентували давнє мистецьке ремесло, особливо XVIII віку. Такий дозвіл, по довгих стараннях, був даний, і Яворницький збагатив музей великою кількістю старовинних предметів, запорізькими іконами, портретами жертводавців та ін.

Рису Яворницького здобувати за усяку ціну знайдену старовину знав увесь Катеринослав, тому збирачі пам'яток старалися не показувати їх директорові музею, навіть не хвалитися тим, що вони щось цікаве мають. Коли маляр І. Репін задумав малювати картину „Запорожці пишуть листа до султана", він потребував зарисувати якусь козацьку річ і звернувся до свого приятеля Яворницького, щоб той сказав, де таку річ можна побачити і зашкіцувати. Яворницький повів його до одної дідички, та власниця тої речі не хотіла пустити до хати ані Яворницького, ані Репіна. На благання мистця виставила потрібний предмет на вікно і так дала можливість зарисувати.

Поволі постають в музеї відділи археології, історії, козацької старовини, колекції нумізматичні, збірка стародруків, взори мистецького ремесла, колекція етнографічна, а потім і відділ палеонтології та екології, де була зібрана фльора і фавна краю. Правда, пізніше ці дві збірки, як не властиві для історичного музею перенесли до музею природничого факультету університету.

Музейні збірки розрослися за часів керівництва директора Яворницького до таких розмірів, що не могли зміститися у будинку. Яворницький почав думати про нову споруду, та хотів, щоб новий будинок був найкращим музейним будинком і відповідав усім вимогам музейництва. Тож в 1910 році Яворницький, за власний кошт, їде до Атен та до Єгипту до Каїру, щоб ознайомитись з музейництвом в тих країнах, які тоді уважалися найбільш передовими у музейній справі.

У 1912 році починає будову нового музейного будинку, взоруючись на музеї в Каїрі. Початок Першої світової війни не дав можности закінчити будови. Вже за совєтської влади було закічено будинок.

Крім праці в музеї, Яворницький дбав також про те, щоб охоронити пам'ятки старовини, що не могли бути збережені в музеї, та старався увіковічнити історичні місця пам'ятниками та таблицями. З ініціятиви музею, а точніше Яворницького, музей викупив в 1909 році в селі Капулівці шматок ґрунту, на якому була могила кошового Івана Сірка. Він же подбав, щоб на руїнах Кодацької фортеці, зруйнованої Хмельницьким, поставити пам'ятник Богданові, а поблизу порогу Ненаситець умістити меморіяльну таблицю з пригадкою, що в році 972-му біля Дніпрових порогів згинув князь Святослав Завойовник.

Завждий рухливий та товариський, Яворницький не занедбує участи в громадському житті міста. Пише статті на історичні та крайознавчі теми до місцевої преси. Коли по революції 1905 року постало в Катеринославі Т-во „Просвіта", він став одним з перших його членів, а деякий час був його головою. Доповідав часто на історичні теми та про етнографію. В своїх дослідах використовував не тільки матеріяли, але хотів знати, як давні події збереглися в пам'яті народу, тому завше шукав нагоди в своїх мандрівках зібрати якийсь етнографічний чи лексичний матеріял. В 1906 році видає в Катеринославі, на

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Юліян Химинець

ЗНАЧЕННЯ ВИБОРІВ ДО ПЕРШОГО СЕЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Чехи підписанням мирового договору 9-го вересня 1919 року в Сен Жермені взяли на себе зобов'язання наділити Карпатську Україну широкою самоуправою з власним соймом в Ужгороді. Через спритне політичне маневрування чехам вдавалося відкладати здійснення самоуправи аж до Мюнхенської конференції у вересні 1938 року, де прийнято принцип самовизначення кожного народу, що живе в Чехо-Словаччині. В наслідок цього Чехо-Словаччина в жовтні 1939 року перебудувалася на федеративну державу: чехів, словаків і українців.

Напочатку виглядало, що все йшло нормально. Коли в листопаді 1938 року д-р Е. Бачинський зрезиґнував зі свого міністерського посту, прем'єр уряду Карпатської України д-р А.Волошин подав чеському президентові д-рові Е.Гахові десять кандидатів на третього міністра. Однак, д-р Гаха не поспішав з найменуванням третього міністра. Рішення прийшло аж у половині січня 1939 року, коли чеський президент найменував третім міністром Карпатської України чеського генерала Лева Прхалу, великого москофіла і полонофіла. Це найменування викликало велике обурення і протест уряду, а також і всього населення Карпатської України, бо це рішення суперечило конституційним постановам. Конституція каже, що міністрів Карпатської України іменує президент Чехо-Словаччини, але на пропозицію прем'єра Карпатської України.

Це було зневагою прав Карпатської України на самоуправу. Чеське військо на протест уряду і населення перевело демонстрацію танками по вулицях Хусту. Змобілізований похід величезних мас українського населення перед урядовим будинком і командою Січі був показом української сили і рішучости. Генерал Прхала, побачивши такий організований спротив уряду і населення Карпатської України, повернувся до Праги.

Інтриґа празького уряду накинути Карпатській Україні свого міністра і взяти під свою контролю все життя країни, спонукало уряд Карпатської України прискорити вибори до першого сойму Карпатської України. Вибори проголошено було на 12-го лютого 1939 року. Це мав бути свого роду плебісцит довір'я народу до своєї української влади. Вибори пройшли з великим успіхом, бо 94 відсотки населення голосувало за листою уряду.

Мадярський уряд мусів стало робити терористичні акти супроти Карпатської України, щоб вказати своєму населенню, що справа окупації Карпатської України готується. Однією з таких спроб окупації було приготування на 20-го листопада 1938 року. Але тому, що Німеччина своєчасно довідалася про це приготування мадяр, вона перешкодила цьому нападові.

Другим подібним нападом на Карпатську Україну мав бути напад, призначений на неділю 12-го лютого 1939 року, на день виборів до першого сойму Карпатської України. Мадяри, знаючи, що в цей день все населення і урядові чинники Карпатської України зайняті виборами і не сподіватимуться такого нападу. Для того вони сконцентрували свої війська на кордонах Карпатської України. Для Мадярщини, як також і Польщі, було важливо, щоб не допустити до виборів, бо вони знали, що народ повністю підтримає владу д-ра А. Волошина, а тим прилюдно на весь світ заперечить усі неправдиві вістки, що їх поширювали Мадярщина і Польща.

Як причину свого плянованого нападу, мадяри подали німецьким урядовим чинникам неспокої і очікування серйозних заворушень тієї частини Карпатської України, що є проти української влади д-ра А. Волошина. Німецький уряд порадив мадярам заспокоїтися, бо для них ще не прийшов час. Їх своєчасно повідомлять, коли прийде час для акції.

Заплянованим на 12 лютого нападом мадяри не осягнули нічого реального, але підбадьорилися запевнення Берліну, що про них не забуто. Будьте на поготівлі, коли прийде час, сказала їм Німеччина. Прихильному наставленню Німеччини до Мадярщини допоміг той факт, що Мадяр-

(Закінчення на стор. 4)

Іванна Чорнобривець

ПОЕТ ЛІРИЧНОГО СМУТКУ І САТИРИЧНОЇ ГЛИБИНИ

(До 60-ліття смерти В. І. Самійленка та 120-ліття його народження)

IV.

Збірка поезій під назвою „Україні" починається віршем з одноіменним титулом.

Ти звеш мене, й на голос милий твій
З гарячою любов'ю я полину;
Поки живуть думки в душі моїй,
Про тебе, ненько, думати не кину.

....

Прийми ж мої пісні, як дар малий
Великої і вірної любови!

....

Тобі несу я сили всі, що маю:
І працю тиху, і мої пісні
На вівтар твій побожно я складаю.

Уся збірка пересякнута безмежною любов'ю до Батьківщини і готовістю самозречено працювати для розвитку української культури. Свій патріотизм висловлював поет у ряді віршів: „До неньки", „Гей за наш рідний край", „Наша славна Україна", „Не будемо ми йти", „Акростих", „Україна", „Ямби" та інші. Це є так би мовити, програмові поезії Самійленка. З цих віршів бачимо, що Україна в уяві поета була втілена у двох образах, так ніби було для нього дві України. Одна — це далека, не досить окреслена у сприйманні ідея, мрія, ніби чудесна середньовічна лицарська Дама нашого поета. Вона, як міраж, у вінку з українських квітів, на тлі мальовничого полтавського пейзажу. Це — щаслива Україна майбутнього, при чому автор свідомий того, що ге майбутнє здійсниться дуже нескоро.

А друга — конкретна, зі своїми стражданнями, болями, політично обездолена, соціяльно окрадена, з якою поет ділить своє нужденне життя.

Місія українських поетів

У служінні поета українському народові бачив Самійленко свою та інших колеґ місію. Поезія в його розумінні впливає і виховує людину, вона супроводжує її в щасті і в горі, додає їй снаги у праці, ушляхетмює душу. І хоч би вся людськість погрузла в драговинні міщухівства, то він вірить, що знайдеться хоч одна душа, яку не задовольнятиме пісна прозаїчність і та душа протестуватиме.

Самійленко ставить вимогу своїм колеґам не замикатися в колі особистого, не відриватися від народу, а навпаки служити людині своїм талантом.

Годі тобі малювати Дніпро, нарікати на долю
Та про ті очі співати, що ти й не бачив нігде;
Краще людину змалюй, зазирни їй у душу душею,
Радість і смуток її в слові твоїм покажи.

І тут же в символі орла талановито дає образ того письменника, що вічно лишався самотнім, одірваним від своєї стихії. Хоч він і тягнувся до високостей і це добре, але без пов'язання зі своїм оточенням завжди лишався в сумній непривітній одинокості. Егоїстично, без прикладання своєї діяльности на користь іншим, нидів, томився від одноманітности. Могутній гордий орел підносився

Все вище і вище, до хмар золотих,
Та й хмари високі його не спинили.
Злетів він над хмари й гукнув відтіля:
„Гей! Хто зі мною? до сонця полинем!"

Та поклик могутній хоч чула земля,
Ніхто не озвався за криком орлиним.
А сам він ще вище тоді полетів,
Аж поки зовсім від землі заховався:

Він дихав повітрям надхмарних країв,
На сонце дивився і в світлі купався.

Та от в час лету йому забракло сили, а крила вже не мали в атмосфері підпори. Орел спустився на гори і відчув, що він є син землі, а не неба, до землі прикутий навіки. Все ж хоч орел і чувся мешканцем землі, небесні світи вічно притягали його нерозгаданим буттям.

...його небо манило здаля,
і вічно про нього не міг він забути.
І в час як нудьга обгортала його,
як гидко ставало на землю дивитись, —
літав він за хмари до сонця свого,
щоб ясним промінням на волі напитись.

А втомлений знову на землю сідав,
На гору високу, край темної кручі,
і другим створінням земним повідав
про небо, про сонце, про зорі блискучі.

Самійленко не мав стремління назавжди відірватися від оточуючої його дійсности, відокремитися від усього та зосередитися на леті в бездонну, абстрактну височінь, щоб там шукати заспокоєння, поет навпаки, намагався зосередити свій проникливий зір з висоти на землю.

Під впливом таких думок Самійленко любив перечитувати Байрона, англійського барда великих поривів і волі. В цей час візії він ніби чув музику небесних сфер. („Сфер небесних музика")

(Продовження буде)

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

У ФІЛІППІНСЬКОМУ УРЯДІ розпочалася криза пов'язана не так з підготовою процесу проти здогадних змовників і вбивців лідера опозиції Беніньо Акіно, у яку були замішані переважно високі старшини армії із шефом генерального штабу Фабіяном Вером на чолі, яку у зв'язку з економічною кризою і наростанням спротиву опозиційних партій, підтримуваних комуністами і мусулманськими екстремістами. Минулого тижня з уряду уступили два члени кабінету, а у вівторок, 5-го березня, зрезиґнував ще міністер праці через непорозуміння з президентом Фердінандом Маркосом.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

УВАГА! УКРАЇНЦІ - КАТОЛИКИ в АТЛЯНТА, ДЖОРДЖІЯ і ОКОЛИЦІ

Заходом Їх Ексцеленції Єпископа Роберта МОСКАЛЯ та отця Ярослава МИХАЙЛЕНКА твориться

ПАРАФІЯ СВ. ТОМИ — АПОСТОЛА

Служби Божі відбуваються в неділі в римо-католицькій церкві Святого Духа на "Mt. Paran Road" о годині 4-ій по полудні.

Просимо всіх до участи. Зголошуватися до о. Ярослава на адресу:

Rev. Jaroslaw Mychajlenko
4449 Northside Drive, NW
Atlanta, GA 30327

або телефонічно на число: (404) 252-0819

СЛАВА ДАЖБОГУ!
СЛАВА УКРАЇНІ!

СВІТОВА СВЯЩЕННА РАДА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ ВІРИ

вітає усіх українців з

НОВИМ УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ РОКОМ БЕРЕЗНЯ ПЕРШОГО 10.985 РОКУ і бажає всього найкращого в наступнім році.

Основне наше національне завдання це ПІДНЕСТИ НАЦІОНАЛЬНУ СВІДОМІСТЬ ДО НАЙВИЩОГО СТУПНЯ І УСВІДОМИТИ СВОЮ НАЦІОНАЛЬНУ ОКРЕМІШНІСТЬ.

ПРЕЗИДІЯ СВІТОВОЇ РАДИ УННВІРИ

Березень Перше 10.985-го Українського Національного Року
Н. Й., Чикаго, Л. Анджелес, Торонто

Організації Джерзі Сити відзначили 67-мі роковини проголошення державности України

Відзначення 67-их роковин державности та 66-их роковин соборности України розпочалися 16-го січня 1985 року, коли посадник міста Джералд МекКен підписав проклямацію Українського Дня і передав її голові Українського Народного Дому Володимирові Біликові в присутності представників 71-го Відділу Союзу Українок, УККА, ООЧСУ, СУМА, Пласту, „Рідної Школи" та Українського Народного Союзу. Отець Роман Мірчук прочитав молитву за Україну. Того ж дня було вивішено на міському будинку український прапор, який поруч американського повівав протягом цілого тижня.

Вранці 27-го січня в українській католицькій церкві свв. Петра і Павла парох отець Роман Мірчук відправив Службу Божу в наміренні українського народу в присутності молоді СУМА і Пласту в одностроях.

По полудні в великій залі Українського Народного Дому, де зібралася численна громада, відбулось врочисте свято, яке відкрив голова святочного комітету Ілья Шевчук, привітавши учасників визвольних змагаль Анну Карий, яка в той час була в шпиталі, Володимира Карого, Антона Яременка та Франца Колодія. Американський гимн відспівала членка 71-го Відділу СУА Ніна Ковбаснюк, якій акомпаньював на фортепіяні Роман Шевчук. Проклямацію прочитав пластун Роман Шевчук.

Святочну промову виголосив о. Роман Мірчук, з молодої ґенерації, великий патріот, який в цікавий спосіб подав перегляд історичних подій періоду визвольних змагань по сьогоднішній день. Згадав він тих 300 юнаків під Крутами, що пішли відважно проти кільканадцятитисячної большевицької армії, щоб боронити свою молоду державу і там віддали своє молоде життя за волю України.

В мистецькій частині виступила танцювальна група при Українському Народному Домі, інструктором якої є Роман Стеткевич. Діти „Рідної Школи" прочитали „На свято державности", що його уклала Марія Кіцюк і яка була присутня разом із дітьми на сцені. Підготовила дітей директорка школи Нуся Вох.

Пластуни Марійка і Григорій Кушнір, учні кобзарського мистецтва, виконали на бандурах „Повій, вітре" Струтинського, „Сонатіна" Ю. Китастого, „Ой з-за гори" Леонтовича. Поезію „Цвіте трояндами" Олександра Олеся рецитувала Маруся Данчук-Решітник. Студент Українського Музичного Інституту Р. Шевчук виконав на фортепіяні „Полонез" оп. 26 ч. 2 Ф. Шопена та „Гуцульську токкату" Кос-Анатольського.

На закінчення І. Шевчук подякував всім виконавцям програми та Іванові Цьолко, що зайнявся декорацією сцени. Свято закінчили відспіванням українського нанаціонального гимну „Ще не вмерла Україна".

Галина Гаврилюк

Свято Державности в Міннеаполісі

Заходом комітету, який є відділом Української Американської Координаційної Ради в Міннеаполісі, Мінн., відбулося у неділю, 27-го січня, ц.р. в залі церкви св. Архангела Михаїла відзначення 67-ої річниці проголошення вільної незалежної України.

Програма святкування складалася з реферату і мистецької частини. Залю заповнило старше громадянство і трохи молоді.

На головній стіні сцени були портрети Головного Отамана Симона Петлюри та голови Центральної Ради проф. Михайла Грушевського.

Наталя Сингаївська виконала на фортепіяні американський та український гимни.

Відкрила свято мгр Менжега Люба. Вона привітала колишніх учасників Визвольних Змагань, а між ними старшого віком генерала Василя Филоновича, оо. парохів, колишніх учасників підпільних груп, бійців за волю Закарпатської України і всіх тих, що караються за українську справу в казематах Сибіру.

Потім молоді — Полець, Луців і Луцик — відчитали проклямації від губернатора Перпіча та посадників Міннеаполісу та Ст. Полу.

Василь Станиславів прочитав свій добре опрацьований реферат п. з. „Акт 22-го січня 1918 року і його історичне значення". Він дав пояснення Акту, представив тодішню ситуацію в Европі, розглянув попередні Універсали і їхні провідні думки, підкреслив головно те, що Четвертий Універсал ствердив рішуче: „Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою українського народу". Радість навіть у найменшій місцевості котилася і поривала до чину. Уряд України нав'язує дипломатичні зв'язки з рядом держав, обмінюється представниками.

Потім пописалася танцями „Гопаком" і „Запорозьким герцем" танцювальна група при церкві св. Константина „Заграва" під проводом Ананія Кушніра. Добра декляматорка О. Хоролець красно передала настрої А. Леґіта у вірші „Батьківщино". Виступ співачки Оксани Бринь належав до найкращих. Її сильне і ніжне сопрано захопило слухачів. Вона проспівала пісні: „Україно, матінко моя" сл. Л. Забашти, муз. А. Кос-Анатольського; „Волошки" сл. О. Лятуринської муз. Ніни Пащенко; „Вітре буйний" сл. Т. Шевченка, муз. Китастого; „Весільна" сл. Б. Антонича, муз. І. Соневицького; „Горить моє серце" сл. Л. Українки, муз. Я. Лопатинського; „Любіть Україну" сл. Володимира Сосюри, муз. М. Фоменка.

За свій виступ О. Бринь заслужила довготривалі оплески.

Василь Пакуляк

Свято Самостійности і Соборности у Фльориді

Неділя, 27-го січня ц.р., була днем відзначення в Ст. Пітерсбурзі, Фльорида, історичних подій в українському житті — проголошення самостійности і соборности української держави. Короткою промовою Іван Когут розповів про значення Січневих роковин, представив гостей, що прибули звеличити ці роковини, вказуючи своєю присутністю на солідарність до самостійницьких змагань із ворожим наїзником - Москвою, бо присутні — представники Естонії, Латвії і Литви — також борються з цим самим загарбником. Між присутніми була також посадниця нашого міста Корін Фріман. Привітні промови і побажання успіхів у визвольних змаганнях виголосили мейор К. Фріман і репрезентанти згаданих народів.

Змістовну, прихильну промову виголосила представниця литовського народу. Вона підчеркнула своє зацікавлення історією України, яку глибше вивчає. Не вживаючи слова „де Юкрайн" вона виразно вимовляла Україна і закінчила виступ словами: „Борімося разом за цілковите визволення та самостійність і вашої чарівної України! Її промова була прийнята з ентузіязмом і гучно оплескувана присутніми.

Дуже цікавою і вичерпною промовою полонила слухачів Лариса Мурович-Тимошенко, яка подала цілу панораму історії України від Трипілля, Скитської доби, антів, русів, монархічної і козацької минувшини аж до сучасних часів, згадала про невсипущу боротьбу за свою державну самостійність.

Концертову програму під умілою управою проф. Тритяка можна назвати атракцією зірок. Хор „Україна" під його дирекцією із знаменито дібраними до подій піснями чарував присутніх. Всі вокальні точки при співучасти струнних інструментів проф. Жмуркевича, Павлишина й Омінського при фортепіяні були виконані знаменито, за що присутні нагороджували виконавців невгаваючими оплесками. Надзвичайно добре прийняла публіка виступ двох віртуозів гри — на скрипці з акомпаньяментом фортепіяна — Бучинських: мами при фортепіяні і доньки-скрипальки які майстерно виконали милозвучні в'язанки українських мелодій. Їхній виступ, мабуть, був одним із найкращих, тому присутні домагалися повторного виступу.

У концертовій програмі також виступали Люся Арвін, яка віддеклямувала поему Івана Франка „Ще не вмерла і не вмре", та Андрійко Бучинський — вірш Осипа Біловуса „Майбутня Україна".

Програму свята закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна!".

Осип Біловус

Гантер вшановує пам'ять св.п. Патріярха Йосифа

В неділю, 17-го лютого ц.р., на зарядження Єпископа Василя Лостена по всіх парафіях Стемфордської Дієцезії відправлено Богослужби (день уродин) в наміренні св.п. Блаженнійшого Партіярха Йосифа. І у нашій каплиці церкви св. Івана Хрестителя о. Евген Гарабач відправив Службу Божу з Панахидою за спокій душі Партіярха Отця Йосифа, виголосивши змістову проповідь.

В неділю, дня 24-го лютого ц.р., на зарядження Крайової Управи Патріярхального Товариства старанням Делегатури Патріярхальних Товариств і Комітету Товариства Св. Софія уряджено сходини мирян, які відбулися по Службі Божій у каплиці церкви св. Івана Хрестителя. Сходини відкрив Стефан Льорх. Привітавши о. пароха Е. Горбача, чисельно зібраних мирян і гостей-мирян, патріярхальну родину з Керґонкстону, попросив до молитви. „Отче наш" проспівали всі приявні під диригентурою дяка Л. Лампіки. Марія Лампіка з відчуттям відчитала свого укладу ессей „Хрест". Поминкове слово виголосив Андрій Бук. Відмітивши, що цьогорочний лютий відмінний від попередніх, під час яких ми на сходинах рікрічно вітали нашого достойного Отця Йосифа з іменинами, слали привіт, побажання кріпкого здоров'я, многих літ з даром любови та зачитували подяку-благословення — сьогодні місяць лютий сумний для нас. Всевишній Господь дня 7-го вересня минулого року покликав його до себе. Підкресливши, що не водиться відмічувати уродини, по відході людини у засвіти, А. Бук зосередив своє слово на подіях і новинах, що заіснувалу у нашій Помісний Церкві по смерті Патріярха. Почав горезвісним листом Священної Конґрегації до наших Владик, про що й писав журнал „Нюзвік", на який забрали слово наші єпископи: гостру відповідь-протест одного з наших єпископів та великий відгук нашої і світової преси. Доповідач підкреслив, що Священна Конгрегація продовжує свою „Остполітік" коштом нашої Помісної Церкви.

Поділившись з приявними відомостями-новинами з ватиканських кіл, Львівського Крилосу, Товариства Св. Софія, УКУніверситету і мирянського життя, А. Бук закінчив своє слово цитатою з „Завіщання" бл.п. Патріярха Йосифа, яке повинно бути другим євангелієм для нашого Божого люду, та просьбою до присутніх, щоб щоденними молитвами до Всевишнього Господа та Покійного Отця Йосифа приспішити беатифікацію Слуги Божого Андрея Шептицького, випросити кращу долю для нашої страдальної Церкви і поневоленого народу та щоб Боже Провидіння післало нашим єпископам, свя щеникам і мирянам єдиномисліє, щоб ми спільно довершили нашу святу справу — Патріярхат для нашої Церкви, за яку боровся, терпів, карався весь свій вік, на волі і в неволі, Покійний Патріярх Йосиф.

Сходини закінчено молитвою „Боже Великий, Творче Всесильний".

Мирянин

БРИТАНСЬКІ ВУГЛЕКОПИ повернулися, після довгого майже річного страйку, мабуть найдовшого страйку в історії британських профспілок, до роботи, не вигравши „бою" з урядом прем'єр-міністра Марґарет Тачер, яка не погодилась діяти під тиском профспілок і зупинити процес закривання неприбуткових копалень. Страйк тривав 51 тиждень. В останній стадії страйку робітники, іґноруючи зарядження профспілок, самі поверталися до праці, бачучи виразну прогру профспілок в тій справі. Поінформовані особи кажуть, що страйк коштував державу два більйони долярів. Очевидно, також профспілкові каси цілком спорожнились. У висліді неуспішного страйку, мабуть „полетить голова" президента профспілки Артура Скарґілла, войовничого комуніста, якого правдоподібно прийдеться викидати із засидженого посту судовим шляхом.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ

діляться сумною вісткою, що 4-го лютого 1985 року у Кіяна, біля Сиднею, Австралія упокоївся в Бозі на 71 році життя

бл. п. Д-р ветеринарії ЕВГЕН БАРАНОВСЬКИЙ

Вічна Йому Пам'ять!

Опечаленим Дружині і Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ

ділиться сумною вісткою, що 26-го лютого 1985 р. упокоївся в Бозі

бл. п. Д-р вет. ВОЛОДИМИР БІЛЕЦЬКИЙ

на 90 році життя в Пармі Огайо

Вічна Йому Пам'ять!

Опечаленим Дружині і Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття

КОЛИШНІ СТУДЕНТИ ПОЛІТЕХНІКИ у ВІЛЬНОМУ МІСТІ ДАНЦІҐУ

в глибокім жалю повідомляють, що їх бувший колеґа

бл. п. дипл. інж. ОМЕЛЯН БОГАЧЕВСЬКИЙ

член Т-ва „Основа", корпорації „Зарево" та адміністратор студентського хору „Сурма". у Данціґу

відійшов у Вічність у Філядельфії, Па. дня 27-го лютого 1985 року.

Вічна Йому Пам'ять!

Дружині й Родині Покійного глибоке співчуття від усіх бувших товаришів студій.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ

ділиться сумною вісткою, що в жовтні 1984 р. у Міннеаполісі, Мінн. упокоївся в Бозі на 92 р. життя

бл. п. Проф. д-р мікробіолог ОЛЕКСАНДЕР М. КОРСУНСЬКИЙ

Опечаленим Дружині і Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття

Вічна Йому Пам'ять!

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

ПРОДОВЖЕННЯ „ОДЕСЬКИХ ВИКЛАДІВ"

АРКАДІЙ Л. ЛЬВОВ

(Письменник і журналіст та коментатор в українському відділі „радіо Свобода")

ТЕМА ДОПОВІДІ:

ХАДЖИБЕЙ — ОДЕСА (18-19 століття)

НЕДІЛЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ, 1985 р. • 2-га год. дня
Будинок Академії, 206 Захід 100-та вул., Мангеттен, Н. Й.

УКРАЇНСЬКЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО в НЮ ЙОРКУ

запрошує українське громадянство на

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ У ПОШАНУ СВ. П. ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

що відбудеться

в СУБОТУ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1985 р.
у залі Купер Юніон, при 3-ій Авеню і 7-ій вулиці, в Ню Йорку

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

Д-р Леонід РУДНИЦЬКИЙ .... Слово про Патріярха Йосифа
Адріян БРИТТАН .... скрипка
Оленка ГЕЙМУР .... сопрано
Юліяна ОСІНЧУК .... фортепіяно
Нестор ЦИБРІВСЬКИЙ .... чельо

хор „ДУМКА"

ПОЧАТОК: о год. 6-ій вечора
Квитки: крамниця „АРКА" і перед концертом при касі. Ціна квитків $10.00 і $7.00
ВСТУП ДЛЯ МОЛОДІ ВІЛЬНИЙ

У ЧЕТВЕРТУ НЕЗМІННО СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього

св. п. інж. БОГДАНА-ДАДИ РАКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

дня 11-го березня 1985 року

в церквах:

св. ЮРА в Ню Йорку
ЧЕСНОГО ХРЕСТА в Асторії
св. ЙОСАФАТА у Ґлен Ков
св. ВАРВАРИ у Відні, Австрія

Колишніх Приятелів, Друзів наших, що ще не забули Покійного просимо про добру згадку і молитви за спокій Його душі.

Дружина ОКСАНА з РОДИНОЮ

У ВАШІНҐТОНІ ПОЧАЛИ ближче приглядатися до політичної активности єгипетського президента Госні Мубарака і до його ініціятиви переговорів з Ізраїлем. Деякі обережі політичні аналітики думають, що Єгипет очікує збільшеної [illegible] допомоги ЗСА і тому перед приїздом Мубарака до [illegible]ґтону 12-го березня ц.р. оголосив новий мировий [illegible] з Ізраїлем.

У Вотервліті відзначили Січневі Роковини

Зліва: Христина Спяк, Стефа Коновальчук і Петрусь Філь деклямують.

Культурно-освітній референт Окружного Комітету відділів УККА Олбанської Округи Микола Філь відкрив Січневу академію в залі Українського Клюбу у Вотервліті, Н. Й., у неділю, 20-го січня ц.р. Він підкреслив велике історичне значення проголошення самостійности України, як дороговказ на майбутнє. Люба Кушнір прочитала проклямацію губернатора няйоркського стейту Маріо Квомо з нагоди Дня Української Незалежности. Євген Наболотний, голова Окружного Комітету УККА, прочитав Четвертий Універсал Української Центральної Ради.

Мішаний хор під проводом Ярослава Кушніра проспівав „Засяло сонце золоте" І. Недільського та „Україна моя" Є. Садовського. Мгр Ірина Боднар-Мирон прочитала змістовну доповідь про Січневі Роковини. Вона з'ясувала понад 1000-літню боротьбу українського народу за свою державність і самостійність, що її вів і веде український народ. З деклямаціями виступили п'ятилітній Християн Спяк — „Четвертий Універсал" С. Орлюка, 10-літній Петрусь Філь „До України", а сумівка Стефа Коновальчук продеклямувала „22 Січня" М. Масютка. Найменші з танцювальної групи „Зорепад", школи Роми ПриймИ-Богачевської, — Леся Філь, Христя Скалій, Мішель і Петро Салоні, Михась Бережанський і Петрусь Філь протанцювали „Козачка". Жіночий хор 99-го Відділу СУА під проводом Я. Кушніра проспівав „Вперед" Р. Степаняка, „Вставай, Україно" Є. Садовського і „Не здавить ворог нас", муз. Ярославенки, обробка Я. Кушніра. Вкінці М. Філь подякував усім виконавцям програми і гостям. Публіка нагороджувала всі точки програми довготривалими оплесками, а найбільше — виступи наших найменших.

Академію закінчено співом українського національного гимну.

І.Д.

Вкінці...

(Закінчення зі стор. 1)

живе родина Загайкевичів, подав у своєму виданні з 14-го лютого ц.р. обширний репортаж про їхню допомогу жидівській родині Шефлерів також із знімкою Олени Мельничук і Ореста Загайкевича. Показується, що Шефлери живуть тепер в Ізраїлі і це вони були промотором того, щоб родині Загайкевичів признали публічно їхнє добре діло. Завдяки тому їхні імена є вписані в пам'ятник жертвам голокосту Яд Вашев в Ізраїлі і вони дістали право посадити деревце на Горі споминів у Єрусалимі. Загайкевичів запрошено також на спеціяльну конференцію у Вашінґтоні, присвячену голокостові і вони були серед 500 осіб з усіх частин ЗСА, які були почесними гостями на цій конференції, влаштованій комісією пам'яті голокосту в ЗСА.

„Кренфорд Кронікл" точно і широко описує цілий перебіг врятування подружжя Шефлерів, як також долю родини Загайкевичів і їхню допомогу не лише Шефлерам, але також іншим жидам у критичних роках винищування їх в Західній Україні. Однак лише Шефлери вповні зрозуміли, що вони завдячують цій українській родині та відшукали її через Міжнародний Червоний Хрест в Німеччині.

Акція спеціяльної комісії в університеті Гамбольта в Каліфорнії, під проводом д-ра С.Олайнера, дає можливість предложити також інші докази допомоги українців жидам і тим змінити загальну настанову у публічній опінії в ЗСА, та інших західніх країнах, щодо „українського антисемітизму".

Чому...

(Закінчення зі стор. 2)

століття, наші предки, що не розуміли значення своїх традицій, захопилися тоді панівним західньоевропейським ідеологічно-політичним напрямком — соціялізмом. Вони навіть висунули гасло, що Україна може бути тільки соціялістичною. Один із видних соціялістичних діячів висунув гасло, що якщо не буде України якої він — соціяліст хоче, то ліпше хай не буде жадної. Центральна Рада рішила базувати свою дію не на принципі відродження останньої нашої (козацької) держави (поляки у 1918 році взялися відбудовувати свою втрачену державу із перед розборів, цебто у кордонах 1772 року, а на етнічнім принципі т. зв. самовизначення народів. Цей принцип був в основному створений для народів, що ніколи не мали своєї держави і не надавався для нас.

Також діячі Центральної Ради не розуміли значення юридичних домовлень. Зверхність Москви над Україною базувалася на домовленні поміж Богданом Хмельницьким і його наслідником з одної сторони та царем Олексієм Михайловичем та його династією з другої. В наслідок березневої революції у 1917 році оця династія (Романових) була позбавлена трону і Росія стала республікою. Значить, замість вести безплідні переговори з тимчасовим Правлінням у Петербурзі, Центральна Рада повинна була офіційно уневажнити акт Переяславського договору із 1654 року, бож партнер перестав існувати. Це зразу давало б Україні легальну базу, як для самостійности так і для міжнародного визнання. На жаль, Переяславський договір українська держава ніколи не анулювала. Москалі-большевики, що як я підкреслив, по-буквоїдному цінили і цінять свою традицію, заманіфестували у 1954 році перед усім світом і нами, все ще діючу важливість Переяславського договору у маніфестаційно величавім святкуванні 300-ліття „возз'єднання України" з Росією. Усі сателіти Москви, до яких тоді ще належав Китай, мусіли брати участь у тому політичному акті. В доказ і підтвердження того, що Переяслав із 1654 року ще зобов'язує Україну у 1954 році Українська ССР дістала Крим як подарунок від „старшого брата", Росії.

Після програної у Визвольних змаганнях ми захопилися іншими -ізмами (націоналізм, комунізм), що при ускладненому міжнародному положенні, довело до того, що наш край і нарід попали у ще гіршу неволю від царської з-перед 1917 року. А еміграція, зокрема її політична частина на американському континенті, перетворилась у ексклюзивні клюби, які відівчилися говорити один із одним, вірячи у свою виключність.

Власне наше тисячоліття дає базу для того, щоб у таку величаву пору найти спільну мову і діяти спільно як одне тіло — українська свідома своїх цілей — нація. Щоб здобутися на такий перспективний і відважний крок треба взятися спільно за дію, що вимагає великого зусилля, доброго плянування і витривалости.

Ми мусимо знайти спільну мову зі сорок поколіннями наших предків. Ми не можемо мати тривалого коріння без того, щоб їх творчість не стала активною частиною нашого досвіду, нашої свідомости.

Корпус української досекулярної творчости, у трьох серіях (в оригіналах, в англійському і українському перекладах), кожна по товстих сорок томів (по 1000 сторінок) буде переломом у нашому національному житті. Таке зібрання в одній серії невиданих і виданих (звичайно росіянами) творів наших — забутих нами — предків, буде незбитим доказом нашої зрілости перед усім світом. Бо у світі мають признання тільки конкретні продукти ума, а не фантазії та імпровізації.

Для нас знову ж, зокрема для наступної ґенерації (і пізніших) факт існування корпусу, який можна буде студіювати і тим самим безпосередньо перебирати досвід наших культурних сорок поколінь буде епохальним. Я певен, що в такій ситуації люди, що черпають із всеукраїнського джерела творчости легко знайдуть свій спільний знаменник.

Накінець кілька слів про термін „досекулярний". Уся людська духова творчість поділяється на дві нерівні частини. Перша, що на Заході тривала до ХУІ - ХУІІ сторіч, а у нас до кінця ХУІІІ сторіччя, була всеобіймаюча. Релігійні проблеми були тоді в центрі уваги, і вся активність людей була спрямована на Творця. Наприклад, філософія не була окремою наукою, а лише методою доказати конечність існування Бога. Історія була частиною реторики, цебто красномовства, необхідною для проповідей.

Подібно як медицина до початку нашого століття ще обіймала цілу людину. Тільки у наші часи дійшло до спеціялізації, де вже лікарі від легенів не можуть лікувати серцевих або очних недуг.

Поділ духової творчости на релігійну (або досекулярну) і світську (секулярну) реалізувався власне внаслідок різних культурних рухів, зокрема т. зв. освічення. Ось, наприклад, Конституція Америки із своїм ясним поділом поміж отими двома сферами — нам тепер добре відомими — церковною (досекулярною) і світською (секулярною) є документом нового думання ХУІІ - ХУІІІ сторіч. Тоді постає питання: раз ми живемо у секулярну (світську) епоху, пощо нам займатися творами досекулярного періоду. Відповідь на це питання дуже проста: хоч медицина тепер спеціялізована, все таки не можна обійтися без лікарів, які мають під контролею цілу людину. Без таких загальних фахівців часткова операція може бути вдала — але пацієнт вмирає.

Секулярна творчість — це спеціялізована творчість. Крім неї треба мати твори, що обіймають своєю перспективою повну людину і її відношення до Творця.

Тут немає ніякого протиріччя: навпаки, маємо взаємне доповнення. Без знання досекулярної творчости, секулярна творчість є загадкою без коріння.

Тому найбільший подвиг, на який українська спільнота може і повинна здобутися на порозі другого тисячоліття — це зібрання і видання як в оригіналах,так і перекладах усіх оригінальних творів досекулярної творчости українського генія.

Тому корпус досекулярної української творчости — мусить мати перший і основний пріорітет у нашому всенаціональному плянуванні

В Чикаго...

(Закінчення зі стор. 1)

в складі: В. Маркусь, голова, д-р П. Демус і Галина Щербанюк, заступники голови, на членів, які поділяють між собою різні функції, обрано: Іванку Гарасовську, мгра М. Косарчина, Т. Мельника, Марійку Яцків-Веб та інж. А. Гарасовського. Членами Контрольної комісії, якій також доручено функції Товариського суду, стали д-р Р. Кобилецький, д-р О. Яхторович і д-р І. Микитюк. До Ради Мирян обрано:д-р Р. Смик, голова, д-р І. Лисейко і мгр О. Казанівський.

Загальні збори уповноважили керівні органи обрати делегатів на загальний з'їзд Українського Патріярхального Товариства, що відбудеться в травні ц.р. Кількість делегатів буде визначена числом вписаних до того часу членів.

Управа заплянувала до того часу відбути інформативні сходини мирян у парафіях св. Миколая і св. Йосифа та придбати нових членів. Нова управа складе візиту Владиці Іннокентієві та включиться в релігійні й академічні відзначення 40-ої річниці ув'язнення ієрархії Греко-Католицької Церкви в Галичині.

Значення...

(Закінчення зі стор. 2)

щина 13-го січня 1939 року на спонуку Німеччини приступила до Анти-Комінтерну.

12-го березня 1939 року Гітлер наказав покликати мадярського амбасадора в Берліні Деми Стояя, якому заявив, що прийшов час, на який мадяри так нетерпеливо чекали. Він просив амбасадора поїхати до Будапешту, щоб особисто поінформувати мадярську владу, що розвалення Чехо-Словаччини почалося та що він, Гітлер, готовий підтримати незалежність Словаччини, а у справі Карпатської України мадяри мають вільну руку.

Коли 14-го березня 1939 року мадярська окупаційна армія напала на територію Карпатської України, чеський командуючий генерал Сватек спочатку виявив добру волю стримувати мадярський наступ. Проте він скоро змінив свою думку, довідавшись про німецьку окупацію Чехії і Моравії, коли всім чеським збройним силам дано наказ не ставити ніякого опору мадярському наступові на Карпатську Україну. В наслідок цього оборона Карпатської України впала на плечі Карпатської Січі.

Дня 14-го березня 1939 року ввечері о 7 год. прем'єр д-р А. Волошин в імені уряду і населення Карпатської України проголосив по радіо незалежність Карпатської України. Хоч того дня загинуло 40 січовиків у боротьбі з чехами, мешканці Хусту і населення цілої Карпатської України радісно демонстрували. Їхній радости не було кінця.

Наступного дня, 15-го березня, новообраний сойм Карпатської України відбув своє засідання. Історичне засідання першого українського законодавчого тіла почалося відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Прем'єр д-р А. Волошин, відкриваючи засідання, промовив: „Всемогучий дозволив нам, найменшій вітці українського народу, взяти свою долю в свої власні руки. Вірю, що з вашою поміччю наш перший законодавчий сойм, однозгідно з волею народу, дане йому право і власть виконуватиме в добро української нації і цілого населення Карпатської України... Слава Україні!"

З формальних причин треба було відбути шість засідань. Спочатку вибрано предсідника сойму і двох заступників. Предсідником сойму вибрано одноголосно професора Августина Штефана. Далі прийнято конституційний закон, що ним з волі законодавчого сойму проголошено Карпатську Україну незалежною державою, у проводі якої стоїть вибраний президент. Першим президентом став одноголосно вибраний дотеперішний прем'єр д-р Августин Волошин. Президент склав присягу на руки предсідника сойму. Потім президент у порозумінні з президією сойму затвердив перший уряд Карпатської України.

Після цього слідувала промова одного з послів сойму. Він ствердив: „Перед двадцятьма роками постала Карпатська Україна як автономна одиниця революційним шляхом, тепер постає як незалежна держава нормальним конституційним шляхом з волі одинокого компетентного чинника, з волі вибраного народом першого законодавчого сойму Карпатської України. І хоч проголошена тут нами незалежна держава втималась би може кілька годин, бо відвічний наш ворог наступає збройною силою на нашу країну, і хоч би цей ворог зайняв силою цей клаптик української землі, то ця земля мимо того остане українською. Ворогові ніколи не вдасться затерти те, що тут сьогодні сталося. Прийде скоро час, коли цей клаптик української землі знайдеться у соборній українській великій державі".

Так дійшла Карпатська України в своєму історично-політичному розвиткові до кульмінаційної точки — до проголошення державної незалежности. Цим актом і кривавою боротьбою своїх найкращих синів і дочок вона засвідчила перед світом, що найменша частина українців знає, до чого змагає, і готова боротися за свою державність.

Дмитро...

(Закінчення зі стор. 2)

основі зібраного матеріялу, книжку, в яку увійшли 800 пісень із зібраних ним на Катеринославщині.

Зібраний лексичний матеріял пішов частинно до словника Б. Грінченка, частинно до І-го тому „Словника української мови", який видав сам Яворницький в 1919 році, а решта його лексичних та етнографічних записів залишилась в архіві покійного. В 1928 році виходить його ілюстрована праця „Дніпрові пороги". Вона увіковічнює залиті тепер пороги.

Коли почалася будова греблі Дніпрогесу та була створена наукова комісія під керівництвом Яворницького, що мала докладно дослідити археологію терену, який мав бути затоплений водою. Знахідки у тій місцевості збільшили фонди музею так, що Катеринославський музей став майбільшим музеєм в Україні.

Не дивлячись на поважний вік, Яворницький співпрацює в ділянці археології та історії з Академією Наук УССР. В 1924 році його іменують членом-кореспондентом, а в 1929 - дійсним членом Академії Наук. Працював науково майже до самої смерти. В 1937 році, маючи 82 роки, пише „Історію міста Катеринослава".

Яворницький був загально люблений і шанований. Вмів здобувати гроші на громадські справи. Коли перед Першою світовою війною міністерство освіти заборонило жінкам студіювати в університетах, Яворницький був одним з тих, що поміг організувати в Катеринославі Вищі Жіночі Курси і здобув на ведення їх фонди у місцевого промисловця. На базі тих курсів в 1918 році був заснований в Катеринославі університет і Д.І. Яворницький став у ньому першим професором української історії.

Помер Яворницький, працюючи директором музею, в 1940 році, у віці 85 років. За його заслуги у вивченні Катеринославщини його іменем названо Дніпропетровський Історичний Музей. В подвір'ї музею знаходиться могила Д. І. Яворницького, яку бережуть три камінні баби, перевезені з давніх курганів.